

MIROSLAV KURELAC

BIBLIOGRAFIJA O IVANU LUCIUSU-LUČIĆU
I NJEGOVU DJELU

(Opis djela I. Lučića i literatura o njemu)

I. DJELA IVANA LUCIUSA-LUČIĆA

*Vita b. Joannis confessoris episcopi Traguriensis et eius miracula
- cum notis Joannis Lucii*

Romae, Typis Thomae Colinij 1657.

Sadrži: Vita beati Joannis Episcopi et confessoris Traguriensis, et eius Miracula: Impensis Reverendi Domini Joannis Statilii Traguriensis Praepositi Vrsiensis: serenissimi Regis Hungariae secretarii excusa. (str. 1-21) - Thomae Nigri Dalmatae Protonot. Apostolici in piam curam Joannis Statilii Traguritaе (str. 22) - Ioannis Lucii Notae Historicae ad vitam B. Joannis confessoris episcopi Traguriensis (str. 23-56) - Exemplum Hymn. et Antiphon. antiqu. et conect. (str. 57-62) - Errata - Corrige (str. 63).

Bilješka: U Naučnoj biblioteci u Zadru (bivša »Paravia«) čuva se pod signaturom Mss 766 Lučićev vlastiti primjerak ovog štampanog djela s njegovim vlastoručnim dopunama teksta i korekturama. Na kraju su ulijepljene 4 strane pisane njegovom rukom. Kasnija izdanja: O Vita b. Joannis ... pisao je ponovno I. Lučić i objavio dio teksta u Memorie istoriche di Tragurio ora detto Trau, Venecija 1673.

Cijeli tekst Vita b. Joannis i Lučićeve bilješke objavio je D. Farlati u Illyricum Sacrum, knjiga IV, Venecija 1769, str. 310-322 i Additamenta str. 322-329.

Gradu za navedeno djelo sabrao je I. Lučić u rukopisnom kodeksu, koji se čuva u Nacionalnoj i sveučilišnoj biblioteci u Zagrebu pod signaturom: R 6608.

De Regno Dalmatiae et Croatiae libri sex

Amsterdam (Amstelodami, Amstelaedami), Frankfurt, apud Joannem Blaeu 1666, 1667, samo Amsterdam 1668.

Gornja izdanja ne razlikuju se u tekstu, već samo s obzirom na priloge u njima. Izdanje iz g. 1668. je najpotpunije.

Neke naslovne strane iz g. 1666. imaju u sredini geometrijski ornament a neke amblem izdavačke kuće Blaeu: Globus s polovima, obratnicama i ekvatorom sa znakovima Zodijaka. S lijeve strane crtež starca s krlima (alegorija vremena) i kosom, s desne strane globusa Heraklo ubija lernejsku hidru. Između ta dva lika ispod globusa deviza kuće Blaeu: »Indefessus agendo«. (Primjerci iz 1666. g. sa gore opisanim amblemom imaju naslov: Joannis Lucii Dalmatini, De Regno Dalmatiae et Croatiae libri sex. Primjerci koji imaju samo ornament, kao i primjerci iz 1667. i 1668. imaju samo Joannis Lucii, De Regno...).

Iza naslovne strane obično slijedi posveta Ivana Blaeua Luciju »D. Ioanni Lvcio, Ioannes Blaeu salutem«, datirana u izdanju od 1666. sa »Amstelodami Idus sptembris 1665«, a u izdanju od 1668. »Amstelodami Idus septembris. 1667«. Oba teksta su inače identična. Zatim slijedi sadržaj knjige pod naslovom: »Argumenta rerum quae hoc Opere continentur«. Ondje se navode naslovi poglavlja pojedinih knjiga i naslovi pojedinih izvora koji su dodani djelu pod zajedničkim naslovom »Rerum Dalmaticarum Scriptores«. Ispod sadržaja slijedi tekst imprimatura koji je Stjepan Gradić kao S. Cong. Indicis Consultor izdao u Rimu 6. juna 1662. g.

Tekst Lucijeva De Regno ... slijedi na stranama 1-286, a tekstovi izvora s Lucijevim komentarima slijede od str. 287. do 474. U izdanju od 1668. između teksta De Regno i teksta izvora umetnut je list s naznakom: »Post pag. 286«. Na prednjoj strani stoji: Rerum Dalmaticarum scriptores nondum impressi cum notis Joannis Lvcii«. Na poleđini slijedi Lucijev predgovor s popisom objavljenih izvora pod naslovom: »Joannes Lucius Lectori«. Kao prilog djelu De Regno izdao je Lucius geografske karte i genealoške table koje se mogu nalaziti na kraju djela, ali su češće na početak ulijepljene. Te karte su u mnogim primjercima nepotpune ili su sasvim izostavljene kao i genealoške table. Prije historijskih karata Lučić donosi njihov sumarni opis pod naslovom: »Dispositio tabularum geographicarum« za svaku pojedinu kartu. Zatim slijede karte pod slijedećim naslovima: Tabula prima: Illyricum et Liburnia (uz nju malena karta »Hyllis peninsula«) - Tabula secunda: »Regnum Illyricum et Illyricum a Romanis additum« (uz nju genealogija: »Reges Illyrii« i »Loca incerte positionis«). - Tabula tertia: Illyricum Monarchiae Romanae, - Tabula quarta: Dalmatia post Imperii declinationem in Croatiam, Serviam et Dalmatiam ipsam distincta, - Tabula quinta: Croatia maritima, Dalmatiae pars et pars Serviae, - kao šesta tabla: »Illyricum hodiernum«. Ova karta ima slijedeću legendu:

»Illyricum hodiernum, quod scriptores communiter Slavoniam, Itali Schiavoniam nuncupare solent in Dalmatiam, Croatiam, Bosnam et Slavoniam distinguitur. – Sed cum ejus majorem partem Turcae obtineant, in Praefecturas eorum more Sanzacatus dictas divisum est, reliquum autem Veneti, Vngari, et Ragusini tenent. – Sanzacatus sunt Bosna, Residencia Bassae; Poxega, Bihak; Lika et Crbava; Clissa; Herzegowina.« U gornjim uglovima ove karte nalaze se ukrašeni grbovi, s lijeve strane: »Bosna«, »Dalmatia«; s desne: »Slavonia«, »Croatia«. Iznad svakog grba nalazi se kruna. U izdanju od godine 1668. karta »Illyricum hodiernum« ima u sredini dolje odštampanu posvetu banu Petru Zrinskom od J. Blaeua. Posveta glasi:

»Illmo et Excell.^{mo} Domino,

D.^{no} PETRO COMITI PERPETUO DE ZRIN,
REGNOR. DALMATIAE, CROATIAE ET SCLAVONIAE BANO,
Bano Hereditario Maritimo,

Praesidiū Legradiensis et peninsulae Marakoz Hereditario Capitaneo,
et D.^{no} Comiti Hereditario de Lijcā, Odoriā, Corbaviā, Almiso,
Clissiā, Scardonā, Ostorvizzā, Breberio, etc.

Argentifondinarum in Gosdansio et Kosthanizzā Libero Domino,
Sacrae Cesareae Majest.^{te} Consiliario et Camerario,

Tabulam hanc D. D. D.

Ioannes Blaeu.«

U Lucijevu vlastitom primjerku, koji se čuva u biblioteci samostana sv. Frane u Šibeniku ova je posveta napisana rukom koja nije Lucijeva. Na toj karti nalaze se još neke druge bilješke, koje je izdavač uputio Luciju u vezi s izgledom slavonskog grba.

Karta »Illyricum hodiernum« iz 1668. ima na teritoriju Jadranskog mora odštampan naslov »Colfo di Venetia«.

Uz De Regno priložene su i genealoške table na dva folija, i to: fol. 2: Comites Breberiensis de genere Svich (Stephanus Svich de od 1668. ova tabla nosi naslov: »Reges Ungariae Christiani« i ide od Gejze 989 do Ladislava (Napuljskog) 1415 i Sigismunda 1437).

fol. 2: Comites Breberiensis de genere Svich (Stephanus Svich de Lika, Comes Breberii do Georgius 1340).

Lučić je dao dopune ovoj genealogiji vlastitom rukom u svom primjerku (sada u biblioteka sv. Frane, Šibenik) i u primjerku koji je poklonio Jeronimu Paštriću (sada u biblioteci Splitskog kaptola). Dopune se odnose na dalje rodoslovlje obitelji Zrinskih do Adama i Antuna Zrinskog, sinova banova Nikole i Petra. Iste dopune nalaze se u štampanom primjerku u biblioteci »Casanatense« u Rimu i u Lučićevim rukopisima koji se čuvaju u Vatikanskoj biblioteci.

Comites Tinini (Isanus do Ioannes Comes Cetine, Clissi et Ramae 1410) fol. 2 verso: *Comites Corbaviae de genere Gussich* (Curiacius Comes Corbaviae do Thomas 1387).

Reges Bosnae (Stephanus Banus Bosnae 1310 do Steph. Tomas Spurius 1465).

Izdanje iz 1668. g. posjeduje osim toga na nenumeriranim stranama: »Index rerum notabilium in opere Joannis Lucii De Regn. Dalmatiae et Croatiae« – fol. 1–5; Index in notas Joannis Lucii – Ad Historiam Presbit. Diocleatis Regnum Slavorum dictam, – Ad comentariolum Marci Maruli Regum Dalmat. et Croatiae gesta, – In ejusdem notas ad Marcum Marulum de patria S. Hieronymi, – Ad Hist. Thomae Archid. Spalat. et memoriam Episcop. Salont. Ecclesiae, – fol. 5 v. – 6.

Addenda vel corrigenda in Opere de Regno Dalmatiae et Croatiae

Pod gornjim naslovom Lučić je uz svoje djelo »Inscriptiones Dalmaticae« izdao u Veneciji 1673. g. dodatke i ispravke djelu De Regno. U vlastiti štampani primjerak ovih »Addenda« Lučić je u toku vremena unio dalje dodatke i ispravke. Primjerak se danas čuva u Naučnoj biblioteci (Bibl. Paravia) u Zadru (sign. Ms. 767).

Lučićev vlastiti štampani primjerak djela *De Regno Dalmatiae et Croatiae* (Amsterdam 1666) sadržava također njegove naknadne ispravke i dopune. Tu su umetnuti čitavi listovi ispisani Lučićevom rukom. Dopune su uglavnom one koje je objavio u »Addenda vel corrigenda...«, ali ima i takvih koje je poslije uvrstio.

Ovaj primjerak čuva se u biblioteci samostana sv. Frane u Šibeniku (Sign. Z–X–8). Opisao ga je detaljno P. Kaer, *Agiunte e correzioni antografe di Giovanni Lucio al »De Regno Dalmatiae et Croatiae«* – *Rivista Dalmatica* – Nuova Serie, Anno V, fasc. 2, Zadar 1910–1911, str. 213–253. Poseban otisak: Zadar 1910, str. 1–41, s »Errata – Corrige« na omotu.

KASNIJA IZDANJA:

Joannis Lucii, De Regno Illyrici liber, (Lugduni Batavorum 1725).

Objavljeno u zbirci: *Thesaurus antiquitatum et historiarum Siciliae*, ed. J. Graevius et P. Burmanus, vol. XIII, Lugduni Batavorum 1725. Pod gore navedenim naslovom ovdje su objavljene prva do četvrte glave prve knjige Lučićeva De Regno, i to zajedno sa djelom Palladia Fusca De situ orae Illyrici. U toj zbirci Lučićevo djelo dodaje šesto po redu, a nosi zajednički naslov: »Palladii Fusci Patavini, De situ orae Illyrici, libri duo, Notis Joannis Lucii, Dalmatini, illustrati, ut et ejusdem Joannis Lucii De Regno Illyrici liber. Editio Novissima auctior et correctior«. Štampa na folio formatu u dvije kolone sa zasebnom paginacijom. Uz tekst su objavljene i prve tri karte iz Lučićeva De Regno.

*Schwandtner, J. G., Scriptores rerum Hungaricarum, Dalmaticarum,
Croaticarum, et Slavonicarum veteres ac genuini*
Tom III, Vindobonae 1748.

Izdanje čitavog djela *De Regno* u gore navedenoj zbirci priredio je Matija Bel i popratio ga uvodom (str. I–XLII). Bel nije međutim uzeo u obzir »Addenda vel corrigenda« objavljena od Lučića 1673. g. Redovito je priloženo i svih šest geografsko-historijskih karata.

Joannis Lucii, De Regno Dalmatiae et Croatiae, Vindobonae 1758.
(Typis Ioannis Thomae Trattner)

Ovo izdanje nema zbirke izvora (*Rerum Dalmaticarum scriptores*) ni geografskih karata.

Neki primjerci nose u naslovu posvetu Mariji Tereziji od Franje Stjepana Patačića iz Zajezde. Patačić je napisao i nekoliko uvodnih stranica također posvećenih Mariji Tereziji.

I ovo izdanje nije vodilo računa o Lučićevim dopunama i korekturama objavljenim 1673. g. te ima dosta pogrešaka.

PRIJEVODI:

G. Lucio, Dalmazia e Croazia, II. Dalmati e Croati

Talijanski prijevod odlomka iz *De Regno* objavljen je bez navoda imena prevodioca u »Il Nazionale«. God. V, 1866, Nr. 25, str. 98–99.

*Storia Del Regno di Dalmazia e di Croazia di Giovanni Lucio Traguriense
libri sei* (Prima versione italiana) Trst 1896.

Preveli: L. C. Pavissich – P. C. Miossich

Ovaj prijevod koji je L. C. Pavissich priredio na temelju predradnji P. C. Miossicha na mnogo je mjesta pogrešan i nepotpun. Izdanje vrvi i tiskarskim greškama. Portret koji se nalazi na početku djela ne predstavlja I. Lučića već Koriolana Cippica. Izdanje ima genealoške karte i sve historijsko-geografske karte, ali su izostavljeni izvori »*Rerum Dalmaticarum scriptores*«.

Ovaj je prijevod pobudio, zbog svoje nekritičnosti i uvoda L. C. Pavissicha, veliku diskusiju, u kojoj je, uz ostale, najviše sudjelovao B. Poparić.

RUKOPISI:

Lučićev autograf djela De Regno čuva se u Vatikanskoj biblioteci u Rimu, i to u tri kodeksa pod signaturom: Vat. lat. 6958, 6959, 6960.

Kodeksi Vat. lat. 6959 i 6960 sadržavaju tekst djela *De Regno* pod naslovom »*Ioannis Lucii, De Regnis (!) Dalmatiae, et Croatiae indaga-*

tionum libri sex«. U prvom kodeksu nalaze se geografsko-historijske karte i tekst od I do III knjige, a u drugom tekst od IV do VI knjige.

Kodeks Vat. lat. 6958 sadržava tekstove izvora pod naslovom »Rerum Dalmaticarum scriptores nondum impressi«.

(U posebnoj raspravi priredio sam detaljan opis ovog značajnog rukopisa zajedno s usporedbom s drugim Lučićevim rukopisima i kontrolverzama oko izdanja De Regno.)

Rukopisna građa za De Regno čuva se zajedno s gradom za ostala Lučićeva djela u 14 omažnih svezaka u Arhivu Splitskog kaptola pod signaturom 528, 529, 531–542, kao i u Arhivu JAZU pod signaturom I c 56. Mnoge Lučićeve bilješke i prijepisi raznih djela čuvaju se u Naučnoj biblioteci u Zadru (Ms. 616, 617, 618, 837) i u Vatikanskoj biblioteci.

Memorie istoriche di Tragurio ora detto Traù
di Giovanni Lucio.
Venecija 1673, 1674.

Izdanje iz 1674. g. nosi katkada naslovnu stranicu s ovim tekstom: *Historia di Dalmatia, et in particolare delle Città di Traù, Spalatro e Sebenico*, – Nella quale si contengono le Guerre seguite fra diversi Principi per causa del detto Regno, e delle dette Città, et insieme la discendenza de Re d'Ungaria, et altri Principi, che vi hanno dominato. – Descritta da Giovanni Lucio.

Izdanje pored genealoške table ugarskih kraljeva sadržava i tri karte geografsko-historijske, od kojih dvije područja srednje Dalmacije i jedna s tlocrtom Trogira i uz to vedutom građa Trogira u dnu karte.

Kasnija izdanja: Odlomci iz »Memorie istoriche di Tragurio« objavljene su u »Archivio storico per la Dalmazia« god. I, i to: – Come e stato scoperto nel 1650 in Trau il frammento della cena di Trimalcione di Tito Petronio Arbitro«, ASD I, str. 21–24; 41–44. – Lingua latina e lingua volgare italiana e slava in Dalmazia, ASD I, str. 5–12, 29–32, 33–36.

Rukopis:

Rukopisna građa za djelo »Memorie istoriche di Tragurio« čuva se u Arhivu Splitskog kaptola unutar cjelokupne građe I. Lučića.

Inscriptiones Dalmaticae – Notae ad Memoriale Pauli de Paulo – Notae ad Palladium Fuscum – Addenda vel corrigenda in Opere de Regno Dalmatiae et Croatiae – Variæ Lectiones Chronici Vngarici manuscripti cum editis.

Venecija 1673.

Izdanje vrlo često rvezano zajedno sa »Memorie storiche di Tragurio«.

U Naučnoj biblioteci u Zadru (Bibl. Paravia) čuva se pod signaturom Ms. 767 Lučićev vlastiti primjerak toga djela, s njegovim naknadnim dopunama i ispravcima.

Kasnija izdanja:

E. Reusch u djelu: »*Alter und neuer Staat des Königreichs Dalmatiens*«, 1718, str. 496–562 (samo *Inscriptiones Dalmaticae*).

Thesaurus antiquitatum et historiarum Siciliae, ed. J. Graevius et P. Burmanus, vol. XIII, Lugduni Batavorum 1725.

Ovdje je preštampan tekst iz Lucijeve djela pri čemu nisu ispravljene tiskarske pogreške.

Rukopis: Biblioteca Marciana, Venecija, Signatura Ital. Cl. XI, n. 67.

Statuta et reformationes civitatis Tragurii

Venecija 1708.

Djelo je posthumno izdao Jeronim Cippicus na temelju Lučićeva autografa. O štampanju tog djela Lučić opširno govori u svojoj oporuci sastavljenoj u Rimu 1678. g.

O Lučićevu radu na Statutu grada Trogira opširno je pisao R. Strohal u uvodu k izdanju »Statut i reformacije grada Trogira«, u *Monumenta historico-juridica Slavorum Meridionalium*, vol. X, Zagreb 1915.

Rukopis: Lučićev rukopis Statuta grada Trogira čuva se u Nacionalnoj biblioteci u Zagrebu (sign. R. 5724).

OSTALA DJELA

Uz već navedena veća djela Lučić je objavio i manje priloge, koji su štampani u okviru većih edicija kao što su Ortelijev *Lexicon*, Atlas J. Blaeua, uvod u izdanje Petronija Arbitra, Amsterdam 1670, članci o Petroniju i njegovu izdanju u »*Giornale de Letterati*«, 1668, 1670. i druge manje rasprave i članci.

Lučić je za štampu priredio i djelo Franje Divnića: »*Historia della guerra di Dalmazia fra Veneziani e Turchi dell'anno 1645 fino alla pace*«, te mu je dodao nekoliko svojih priloga. Rukopis tog djela čuva se u Naučnoj biblioteci u Zadru (sign. Ms. 837) zajedno s Lučićevim bilješkama, koje su ulijepljene ili sa strane dodate. Čistopis istog djela s Lučićevim autografskim bilješkama čuva se u Muzeju grada Sphita.

LITERATURA
O IVANU LUCIUSU-LUČIĆU

- Spon, Jacob - Wheeler, Georg, Voyage d'Italie, de Dalmatie, de Grece et du Levant, vol. I, Fait aux années 1675 et 1676, Tome I, Lyon 1678, str. 44, 94, 95; Amsterdam 1679, str. 34, 71, 72; Hag 1680, 1789, 1724.*
italijanski prijevod: Viaggi di Mons. Spon per la Dalmazia, Grecia e Levante, - Portati dal francese da D. Casimiro Freschot Casiniense, Bologna 1688, str. 12, 13.
njemački prijevod: Italienische, Dalmatische, Griechische und orientalische Reise-Beschreibung, worin allerhand merkwürdige, vormals in Europa unbekante Antiquitäten enthalten... aus dem Französischen ins Deutsche übersetzt durch J. Jenudier, Nürnberg 1690, str. 10, 110, 110c.
- Wheeler, George, A Journey into Grece by George Wheeler Esq. in to Company of Dr. Spon of Lyons, London 1682, str. 22-23.*
francuski prijevod: Voyage de Dalmatie, de Grece et du Levant, traduit de l'Anglois, Anvers 1689, str. 33-34. La Haie (Hag) 1723, str. 38-39.
- Du Fresne dom. Du Cange, Carolus, Illyricum vetus et novum sive Historia regnorum Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Bosniae, Serviae atque Bulgariae, Posonii 1746, a. VIII.*
- Resti, Junije, Chronica Ragusina, Uvod koji se pripisuje i Vladislavu Gučetiću (Gozze) napisan oko 1730-40. Izdanje: v. Monumenta spectantia historiam Slavorum Meridionalium, vol. 25 (Scriptores vol. 2), Zagreb 1893, str. 5-13. (Priredio i uvod napisao S. Nodilo).*
- Bel, Mathias, Predgovor izdanju »De Regno Dalmatiae et Croatiae« I. Lučića u zbirci: J. G. Schwandtner, Scriptores rerum Hungaricarum, Dalmaticarum, Croatiaearum et Slavonicarum veteres ac genuini, Tomus III, Vindobonae 1748, str. 1-XLII.*
- Farlati, Daniele, Illyricum sacrum, Tomus III, Venetiis 1765, str. 282 i dalje.*
- Engel, Johan Christian, Staatskunde und Geschichte von Dalmatien, Croatien und Slavonien nebst einigen ungedruckten Denkmälern ungarischer Geschichte, Halle 1798.*
(sv. 2 djela: Geschichte des ungarischen Reichs und seiner Nebenländer).
- Kreglianovich - Albinioni, Giovanni, Memorie per la storia della Dalmazia, Zadar 1809, vol. II, str. 233 i passim.*
- Cattalinich, Giovanni, Storia della Dalmazia, Zadar 1834-35.*
- Casotti, Marco, Giovanni Lucio, Gazzetta di Zara, Zadar 1835, Nr. 77-78, str. 305-310.*
- Capor, Matteo, Giovanni Lucio - Biografia d'illustri Dalmati, Gazzetta di Zara, Zadar 1837, Nr. 13, str. 49.*
- Fabianich, Donato, Patrioti illustri, Venezia 1846, str. 33.*
- Valentinelli, Giuseppe, Specimen bibliographicum de Dalmatia et agro Labeatium, Zagreb 1842.*
- Kuzmanich, Antun, Ivan Lucio - Životopis slavnih dalmatinah, Zora dalmatinska, Zadar 1847, Nr. 4, str. 30-32.*
- Valentinelli, Giuseppe, Bibliografia dalmata tratta dei codici della Marciana, Zagreb 1855.*
- Valentinelli, Giuseppe, Supplementi al Saggio bibliografico della Dalmazia e del Montenegro, Zagreb 1862.*

- Glubich, Simeone*, Dizionario biografico degli uomini illustri della Dalmazia, Vienna - Zara 1856, str. 126-135.
- Kukuljević, Ivan*, Izvorna pisma Ivana Lucija, Arkiv za povjestnicu jugoslavensku, knj. IV, Zagreb 1857, str. 126-135.
- Ferrari-Cupilli, Giuseppe*, Laurea di Giovanni Lucio, Rivista dalmata, Zadar 1859, I, Nr. 5, str. 49-50.
- Ferrari-Cupilli, Giuseppe*, Giovanni Lucio e il governo veneto - Al chiarissimo signor abate Dr. Antonio Lubin professore nell'Università di Graz, La voce Dalmatica, Zadar 1862, Anno III, nr. 55 (22. XI 1862) i 56 (26. XI 1862).
- Lubin, Antonio*, Gio. Lucio e il governo Veneto - gli Schiavoni di Plutarco dell'Adriani - La liturgia slava secondo Kreglianovich, (Risposta al chiarissimo signore G. Ferrari-Cupilli in Zara), La voce Dalmatica, Zadar 1863, Anno IV, Nr. 9 (31. I 1863), str. 2-3, Nr. 10 (4. II 1863), str. 1-2.
- Riceputi, Filippo*, Memorie di cose Dalmatiche sulla storia della vita di Sau Giovanni Orsini vescovo di Trau - pubblicato da Stefano Paulovich - Lucich, Zadar 1864.
- Ferrari-Cupilli, Giuseppe*, Divozione della città di Zara per Giovanni Orsini, con due poesie latine inedite ad encomio del Santo della città di Trau, - Appendice quattro knjizi F. Riceputi, Memorie di cose Dalmatiche..., Zadar 1864, str. 206-221.
- Anonim, I. Lucius*, De Regno Dalmatiae et Croatiae prevod na talijanski poglavlja: Dalmazia e Croazia, Dalmati e Croati, Il Nazionale, Anno V, Zadar 1866, Nr. 25, str. 98-99. (Uz to stoji komentar prevodioca).
- Rački Franjo*, Notae Joannis Lucii, Starine JAZU, Zagreb 1871, vol. 13, str. 211-268.
- Ljubić, Šime*, Inscriptiones Latinae antiquae Salonis repertae a Marco Marulo Spalatensi collectae et illustratae (U uvodu o Lucijevoj djelu Inscriptiones Dalmaticae), Rad 36, Zagreb 1876, Prilog, str. 83-90.
- Thalčić, Ivan*, Izvještaj o arhivskih istraživanjih u Dalmaciji g. 1876. (uz ostalo o Lučićevoj rukopisnoj ostavštini u Arhivu splitskog kaptola), Rad JAZU, vol. 35, Zagreb 1876, str. 173-174.
- Rački Franjo*, Povjestnik Ivan Lučić Trogiraniin, Rad JAZU, vol. 49, Zagreb 1879, str. 65-102.
- (F. Alačević), Lucio, G. Notae cronologiche e documenti, Bulletino di archeologia e storia Dalmata, Split vol. 4-6, 1881-1883. (vol. 4: str. 70-71, 86-87, 102-103, 119-121, 134-136, 171-173; vol. 5: str. 23-24, 38-42, 55-56, 153-155, 163-166; vol. 6: str. 7-10, 25-29, 41-43, 55-58, 77-78).
- Ljubić, Šime*, Dva popisa listina glasovitog manastira sv. Krševana u Zadru (Compendium scripturarum archivii monasterii S. Chrysogoni de Jadræ od I. Lučića). Starine JAZU, vol. 19, Zagreb 1887, str. 81-171.
- Ferrari-Cupilli, Giuseppe*, Cenni biografici di alcuni uomini illustri della Dalmazia, Zadar 1887, str. 97.
- Črnčić, Ivan*, Paopornka Ivana Lučića Trogiraniina našega povjestnika od 1679. godine, Starine JAZU, vol. 26 (1893), str. 20-26.
- Glubich, Simeone*, Giovanni Lucio, Galleria dei Damati illustri, Split 1896 (sa portretom izd. Martechini).
- Pavissich, Cesare, Luigi*, Brevi cenni intorno la vita, le opere e il valore storico di Giovanni Lucio Traguriense. Uvod u izdanje: Pavissich, C. L. - Mirossich: Storia del Regno di Dalmazia e di Croazia di Giovanni Lucio Traguriense - Prima versione italiana (dal latino), Trst 1896, str. VII-XXII.

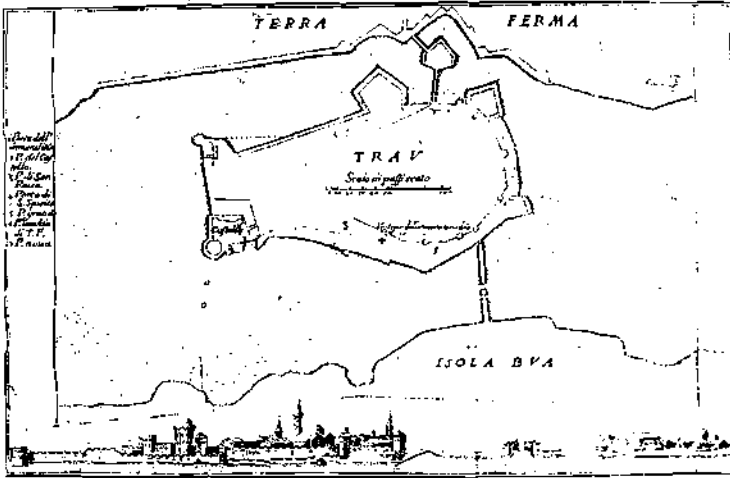
- Anonimo*, La istoria del Lucio (povodom talijanskog prijevoda C. L. Pavissicha), Il Dalmata, Anno XXXI, Zadar 2. V 1896, Nr. 36, str. 2.
- Lubin, Antonio*, La storia del Lucio (povodom talijanskog prijevoda) C. L. Pavissicha, Il Dalmata Anno XXXI, Zadar 1896, 17. VI, Nr. 49.
- L. C. vitex, Lučić Ivan* (povodom izdanja - prijevoda C. L. Pavissicha De Regno Dalmatiae et Croatiae), Dubrovnik, g. V, Dubrovnik 1896, br. 23, str. 2.
- Poparić, Bore*, O talijanskom prijevodu Lučićeva De Regno Dalmatiae et Croatiae, C. L. Pavissicha, Trst 1896, Viena, g. 28, Zagreb 1896, br. 36, str. 575-576. Posebno izdanje: Split 1896 izd. društva »Bibač«.
- Pavissich, C. L.*, Epistola al signor B. P. prof. al ginnasio di Spalato, autore d'un opuscolo slavo sulla prima versione italiana dell'opera De Regno Dalmatiae et Croatiae. Udine 1896.
- Poparić, Bore*, Opet o talijanskom prevodu Lučićeva djela De Regno Dalmatiae et Croatiae (odporuka na »Epistolu« Mons. Pavissicha), Split 1896.
- Chiudina, Giacomo (Čudina Jakov)*, Illustri Traurini - Giovanni Lucio Il Dalmata, Anno XXXIII, Zadar 1898, Nr. 103 (28. XII). (Isti tekst objavio je i u svom djelu: Studio storico del Trau e il suo distretto, Zara 1899, str. 84-88).
- Brunelli, Vitaliano, Giovanni Lucio*, Rivista Dalmatica, Anno I, vol. 1, Zadar 1899, str. 5-24; 119-139; vol. 2, Zadar 1899, str. 24-51; Anno II, vol. 3, Zadar 1900, str. 32-52, 271-275; vol. 4, Zadar 1900, str. 17-24.
- Kaer, Petar*, O pravom auktoru Vitae S. Joannis episcopi et patroni civitatis Tragurii versibus latinis conscripta i o jednom nepoznatom rukopisu Ivana Lučića, Prosvjeta, Zagreb 1904, god. 12, br. 15, str. 473-475, br. 16, str. 502-503, br. 19, str. 599-603. Posebno izdanje: Zagreb 1904, Tisak Antuna Scholza.
- Poparić, Bore*, Pisma Ivana Lučića Trogiranina, Starine JAZU vol. 31, Zagreb 1905, str. 276-320; vol. 32, Zagreb 1907, str. 1-91. Posebno izdanje: Zagreb 1907, str. 1-137. Uvod B. Poparića na str. 1-22.
- Brunelli, Vitaliano*, Appunti bibliografici, Rivista Dalmatica, Anno IV, Zadar 1907, str. 134-156 (povodom izdanja B. Poparića, Pisma Ivana Lučića Trogiranina, Starine 31 i polemike u vezi s prevodom Lučićeva De Regno... na talijanski od L. C. Pavissicha).
- Perojević, Marko*, Životopis Pavla Andreisa - Odnosaj Pavlov s Ivanom Lučićem, Predgovor djelu: Paolo Andreis, Storia della città di Traù, Split 1908, str. I-XXVIII.
- Kaer, Pietro*, Aggiunta e correzioni autografe di Giovanni Lucio al »De Regno Dalmatiae et Croatiae«. Rivista Dalmatica - Nuova serie - Anno V, Zadar 1910-1911, str. 213-253. Posebni otisak: Zadar 1910. str. 1-41, sa Errata-Corrige na omotu
- Šišić, Ferdo*, Ivan Lucius, u Priručnik izvora hrvatske historije, Dio I. Zagreb 1914, str. 51-60.
- Strohal, Ivan*, Statut i reformacije grada Trogira, Monumenta historico-juridica Slavorum Meridionalium, vol. X. Uvod - poglavlje V. O radu trogirskog historika Giov. Lucija oko spoznaje trogirskog prava, Zagreb 1915, str. I-XLII.
- Slade-Silović, Roko*, Rodna kuća povjesničara Ivana Lucija u Trogiru, Narodna starina, knj. III (sv. 7), Zagreb 1924, str. 80-84.

- Laszowski, Emilije, Lucić Ivan u Znameniti i zaslužni Hrvati, Zbornik u povodu tisuć godišnjice Hrvatskog Kraljevstva, Zagreb 1925, str. 166 (reproducirani portret ne predstavlja Ivana Lučića).*
- Rubičić, Ivan, Za obljetnicu Ivana Lučića, Novo doba, Split 1925, God. VIII, br. 227, str. 2. i 228, str. 2.*
- Anonim, Lucić Ivan Trogiraniin - Pisma iz Rima - Rimski život XVII stoljeća, Novosti, god. XX, Zagreb 1926, br. 330, str. 14.*
- Bacotich, Arnolfo, Della vita e delle opere di Paolo Andreis, Archivio storico per la Dalmazia, vol. III, Rim 1927, str. 281-292 (o odnosu Andreis-Lučić).*
- Esih, Ivan, Hrvatski povjesničar Ivan Lučić Trogiraniin, Obzor god. LXX, Zagreb 1929, str. 2, br. 125.*
- Novak, Viktor, Lucius Ivan (Lučić, Lucio) u St. Stanojević, Narodna enciklopedija srpsko-hrvatsko-slovenačka, vol. II, Zagreb-Beograd 1927, str. 693-695.*
- Praga, Giuseppe, Lucio Giovanni u Enciclopedia Italiana, vol. 21, Rim 1934, str. 588.*
- Desnica, Boško, Proces prilagođavanja Dalmacije mletačkoj dominaciji, Novo doba, Split 1936, br. 86 (12. II) str. 27.*
- Šišić, Ferdo, Ivan Lucius u Hrvatska historiografija, Jugoslavenski istorijski časopis, vol. I, Zagreb-Beograd-Ljubljana, 1936, str. 29-35.*
- Praga, Giuseppe, Poesie latine di Marco Marulo da Spalato (O rukopisu Petra i Ivana Lučića i o biografskim podacima za I. Lučića u istom kodeksu), Archivio storico per la Dalmazia, Rim 1936, vol. 21, str. 212-221.*
- Delalle, Ivan, Trogir, Trogir 1936.*
- Desnica, Boško, Zadraniin Šimun Ljubavac, Jedan dalmatinski erudit XVII vijeka, Glasnik Primorske banovine, Split 1938, 1. IX, str. 173-181.*
- Fisković, Cvito, Palaša historičara Lučića u Trogiru, Hrvatski glasnik - Uskrani prilog, Split 1939; Jadranski dnevnik, Split 1939, 9. IV.*
- Fisković, Cvito, Oporuka povjesničara Ivana Lučića, Hrvatski glasnik - Uskrani broj, Split 1940, br. 70, str. 21-23.*
- Fisković, Cvito, Oporuka i kodicil Ivana Lučića, Vjestnik Hrvatskog državnog arhiva u Zagrebu, vol. 9-10, Zagreb 1941, str. 59-84.*
- Šišić, Ferdo, Izvori bosanske povijesti (o izdatoj Lučićevoj građi) Poviest hrvatskih zemalja Bosne i Hercegovine, Sarajevo 1942, str. 17.*
- Petrovič, Michael, Dalmatian historiography in the age of Humanism. - J. Lucius (Lučić, Lucić), Medievalia et Humanistica, vol. 12, Colorado 1958, str. 84-103; - J. Lucius str. 99-103.*
- Šidak, Jaroslav, Ivan Lucius u članku Historiografija, Enciklopedija Jugoslavije, Zagreb 1960, sv. 4, str. 10.*
- Barišić, Franjo, Vizantijski izvori u dalmatinskoj istoriografiji XVI i XVII veka, Zbornik radova Vizantološkog instituta, Beograd 1961, knj. 7, - J. Lucius str. 240-246.*
- Šidak, Jaroslav, Lucius (Lučić ili Lucić, tal. Lucio) Ivan, u Enciklopedija Jugoslavije, Zagreb 1962, vol. 5, str. 560.*
- Kostrenčić, Marko, Ivan Lucius-Lučić, De Regno Dalmatiae et Croatiae - Predgovor katalogu Izložbe u povodu 300-godišnjice djela De Regno Dalmatiae et Croatiae 1666-1966, Trogir-Zagreb 1966, str. 7-10.*

Kurelac Miroslav – Stipišić Jakov, Izložba u povodu 300-godišnjice djela Ivana Luciusa-Lučića, *De Regno Dalmatiae et Croatiae 1666-1966*, – Katalog (opis izložene građe s bibliografijom i kratkim životopisom I. Lučića). Trogir-Zagreb 1966.

Krizomali, Urban, Ivan Lučić kao trogirski crkovišar, *Crkva u svijetu*, god. I, Split 1966, sv. 6, str. 56-61.

Kurelac, Miroslav, Ivan Lucius-Lučić – život i djelo (povodom izložbe 300-godišnjice izdanja »De Regno Dalmatiae et Croatiae«), *Bulletin Zavoda za likovne umjetnosti JAZU*, God. XIV, trobroj 1-3, Zagreb 1967, str. 1-9.

Trogir, ilocrt i crtež grada, iz Lučićeva djela »Memorie istoriche di Tragurio ora detto Traù«, Venecija 1673.

Bratovština i hospicij Zhora sv. Jeronima u Rimu

Nadgrobná ploča Lučiča u crkvi sv. Jeronima u Rimu

100

Ziust Suetoga Juana Biscuta Trojstinsoga

Priloge naroda gluhoboga Gospoda nas, kopecki ustanovljeni v slo
 vni, ki so vsi Egipti, chi so vsi Jura Gucharaba, chiro Kozpa
 vsemu carstvu postali za da utvariti u chi sohi pichuvaru
 na nich otia de beda pichiti. Lepa pripravljena glis u tachu
 chi Rayde. A nichid la beda muerica, chi za ofobretko ure
 vna davaraye Zaira, sra castano bory pu yari deu do smah
 mueri se chavus srova ista protite, A nichid u yehina Iyomid
 vche, chi deho la ne prigruce Ziust way pod nax spim, chi gnik
 vchu, nichie magre more chi jut svruu i moreche solroye tam
 v s-pelchayem muerem, solum od muerichove slablity. Od
 choy chube blatenoga Juana Biscupe Trojstinsoga dave
 ko uruyeno choy castove Ziusta i detyaniche, vprachije
 put pigoj schiap stali Biscupone, Z doli pizno gomeraye
 v kromahie ustat.

V imine Chonera Kraglya Ugarschoga, kduh...
 legat iz Pina postar ch' Byrom...
 u Zadar, pialde ch' gromu trojstinsoga...
 Kraglya prona yere trojstinsoga...
 vni stalo na postill. Choy legat...
 remogate byti prechub...
 vni mir uicah. Vshagch, i gromu...
 vch' mibh badechegh...
 men Grazari u miru i u puchon...
 u trojstinsoga...
 smah pizno i vas puch...

Lučičev autograf iz zbornika »Vrtak« (Arhiv JAZU IVa 31)

25 1889

Dab Sinc remoy // togama procih
 Nabo blagolox moy // nigolox nech ymiti
 Opet gonovih // goca moyci ruzoy
 Neshini obrakih // moyco blagolox hory
 Da yure u goyoy // dusice poziru
 yer ni godishina boy // od cada me ghiru
 V tom kromai liru // Hti moyco lgorlich
 da na Kriv pruzinu // Htome puchti
 Jure obrakih // nechoge ray irako
 Dngl ako umiuh // dopustivome tr ko
 Nauchyaye nako // chovize i gluch
 Zivichie opako // i u guch kabluch
 Ako moy mudi // na to ne pristaru
 La mani suim puchi // licit obratnu raru
 Ako sad obraru // termi ne lue it
 Nitkor suza obraru // nechie ystava hti
 Jer od kad gristih // hti permi clouich
 Od sad Zahunih // hti ray vavich
 Suim hohie hti lich // moye umovoye
 Ystava bude clouich // i gludus shovoye
 Zatonu puchinye // ley la moyu it
 Ostanu suvovoye // hti sarce vupit
 Tebe vbitih // harbo hohim vveda
 Tuoy plae uslich // da sarce ne puda

Quod Iohannes... antiphonæ rursi verborum serie compoſitæ, illorum temperant antiquitatem redolentes: nunc putem à quopiam vico eruditus in meliorem formam redidit, nihil tamen ſenſu mutato quominus vitur Eccleſia Trag.

At cum Sigifmundus Imperator in ſupraſcitata Epiftoſa memorat et de Epiftoſe publicas memorias Sancti Iohannis: has eadem probationes Imperatori tunc miſſas argui poteſt; imo reliquas quoque ſcripturas ſecundo miſſis ex eiufdem Epiftoſa viciſſim conijciuntur; quibus in Vngaria aliquo calu remanentibus Eccleſiam Tragarienſem memorijs ad vitam B. Iohannis pertinentibus ob id carere conſendum eſt: Treguſumque antiqui ſcriptoris ſtylum lectum addepo multa particularia omiſſiſſe: quæ in ipſis probationibus apparebant, & nunc aliquæ in hynois, & antiphoniſis habentur. Notandus etiã eſt antiquorũ hymnorũ & antiphonarũ vnicũ tantũ veritatis caracteris codicẽ apud caſidẽ Moniales S. Nicolai reperiĩ: qui ſi caſu periret, reformationis quoque eorum memoria excidiſſet: adeo ſacili ob incuriam memoriæ amirruerit.

Edictio Viſe B. Iohannis, quæ nunc certitur, ſumptibus Iohannis Itailij tunc Prepoſiti Vrbenſis, & Regis Vngarie Iſtephani facta dignoſcitur, quem ad ſereniſſimam Republicam Venetiam Legatũ Ludouici Regis Vngarie anno 1322 veniſſe Andreas Mantuocenus Hiſtoriz Venetæ libro 2. memorat, deinde Epifcopus quondam Tranſiluania, quod annotare vult ob memoriam civitatis de Pando Iohanne optime meriti: quomodo antiquiora quoque editionis eſſent ſegmenta diuerſi caracteris, itã vt certã nunc typis mandetur Vita B. Iohannis cuius extat quoque excuſum oſtium, & Miſa, quibus vitur Eccleſiæ Tragarienſi.

Manuſcripta extant quoque quedam miraculoſorum fragmenta: ipſaque Vita heroico Carmine compoſita, ſicut, & epigrammata & elegiæ in honorem eiufdẽ, à diuerſis præſtantibus viris collectæ. Præter Indulgentiam Eugenij Papa I V. iam ſcitã extat antiquior Fratris Genitilis Cardinalis à Latere Legati anno 1308. eidẽ altari conceſſa, prout etiam Gregorij XIII. anno 1580. proſolundis.

Veneratam ſuiffe à Civibus Tragurienſibus Iohannem, conſacrificantes virorum, & ſeminarum in honorem eius olim Inſtituta ceſſantur illamque virore Eccleſiam eiũ propè Planẽs adificiſſe de qua n. 9. ſcitã eſt anno 1332. ex publico Inſtrumento apparet; ſed hæc virorum fraternitas ſimil cum ceteris Cluſtatis eſt.

hinc Albo Polie, analogum Legatum Iſtauriana Legatus Regis Vngarie in ſua ad Paulum Papam ſententia Propoſitionem Bononiæ in Tranſilvania, Regem Galliarum Paulus Primus Ital. lib. 29. ſcribit.

Lučiſeve korekture i dopuue na vlastitom primjerku Vita B. Iohannis. Conf. Ep. Traguriensis, Rim 1658.

114. 19 inrastricitat vt ex notitia
constat. Noticia dignitatum
247-1-10

A 35-100

si et maritus aucto ab Iugur-
no Pananus alius post con-
mentarios Tiberianus qui hu-
mori non a Valentiniano Plau-
tius ad Theodora post con-
Regis maritus successit.
[Dalmatias] memorat
et Marcellinus comes a se mundi
misi in alius [de barbaris]

4 Dinastronem
10 regiminis solennis

118. 2. 7 eorundemque ab exscriptio-
ribus
118. 2. 2 memorata nihil reperitur
Thurocz vero sequentia

119. 1. 30 subegisse, praesidiisque

146. 1. 46 Stephano
(vique)
adiciis

terrij eius filij continuisse cuius confirmatio
adiciis

117. 1. 47 adiciis, vique col. 2. Veri

153
ista amiserat; ideo inter Proui-
Noticia eius nomen omnium
fuit. Notitia Dignitatum

fit
Papd-Bepetate vero Crobatia
des habitate ista sunt. Notia
Belgradum

auspiciatum ab Vngaris vero Ab
Bulgaria dictum (quod falso
Taurino sumunturcum Taurin
tribus multiabus a confusate
cidentens verbus ponant Tab
Peningetianaz) Graecis

Ferunt Ducem in
dicem illuz. cap. 14
An. 1061 837 ex
An. 830 tamen

An. 837 conscriptam
ne que deinde vique
1061 837 in quo
tempore Alba
apertum

pertransiit Antibracensem etiam cum
omnibus suis pertinentijs Matero
Pelechis, Scauzicu.

Dinastronem
regiminis praefec. Pallium aereci fra-
ternitati pue ex more ad militum
solennis

carandemque diaconum nominis ad
exscriptioibus
memorata reperitur [Generatio Ra-
colidi de Apulia per regem Coo-
manum filium Geysa regis; qui
Dalmaticos subiugavit in Panro-
nia collocavit] Thurocz vero haec
omittit de sequentia

subegisse vt manuscriptus codex refert
praesidiisque

Stephano sed facti Bela tunc eius suc-
cessoris confirmatio Privilegij Spa-
latis concessa ante 1133 reperitur,
ita ad eundem Spalaten: reuerfus
dicendum est, & tempore Geysa

adiciis, cui Geysa successit, eumque
See.

Lučićeve korekture i dopune na vlastitom primjerku »Addenda vel corrigenda«
iz »De Regno Dalmatiae et Croatiae«, Naučna biblioteka u Zadru

Quinto libro sicut in posterioribus cyrcis

Dei tibi gratia illis sicut in posterioribus cyrcis
 sicut in posterioribus cyrcis
 sicut in posterioribus cyrcis

Omnis christi filio sicut in posterioribus cyrcis
 sicut in posterioribus cyrcis
 sicut in posterioribus cyrcis

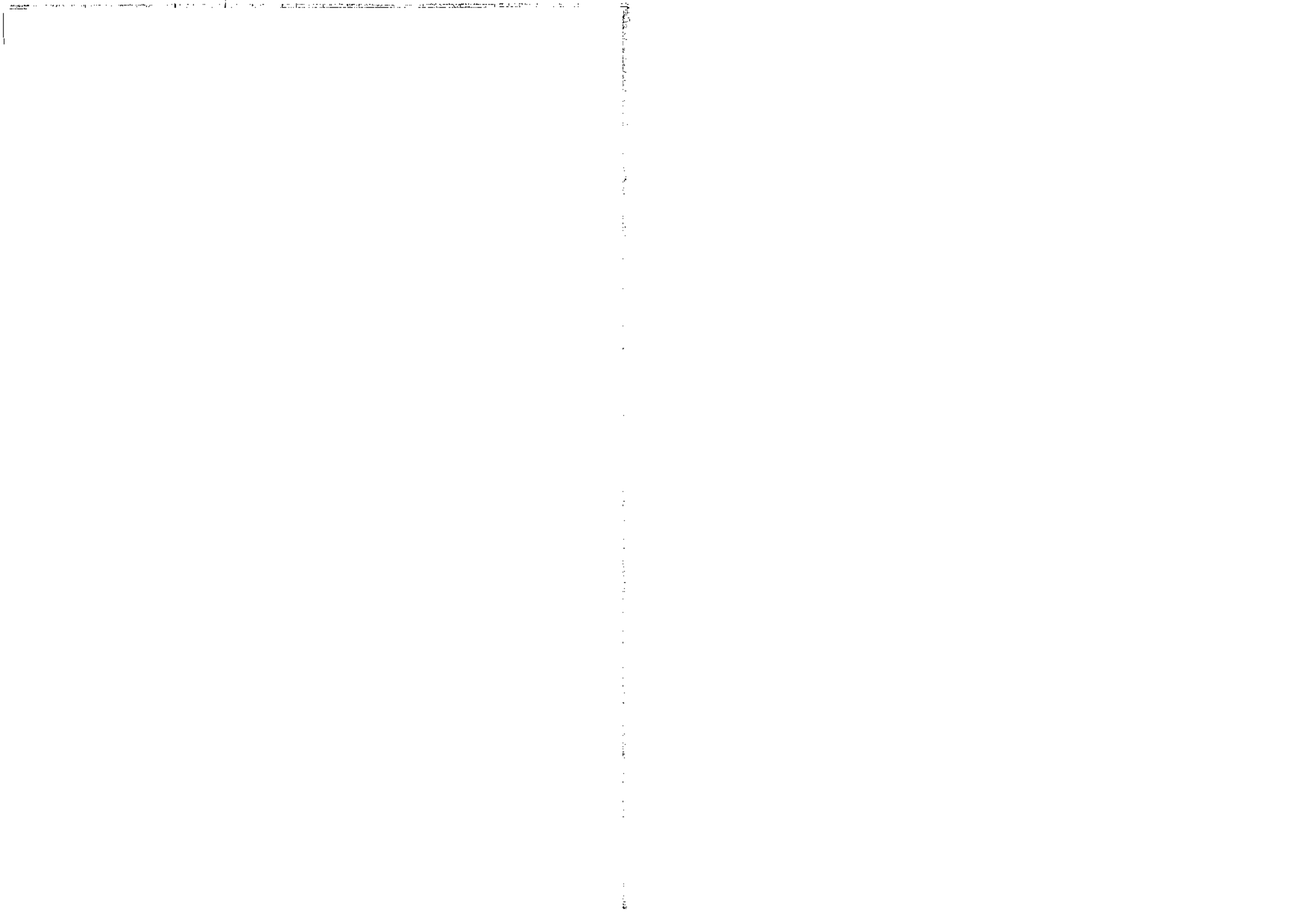

Vos scitis quomodo in omni tempore
 et ubique de facili gratiam potest
 Nam hoc debent sed frangi semper
 Probatur est plene pinguis in hac
 Nam veniat sicut siquis habet desino
 In vobis in vobis sicut in sicut
 In quibus in sicut in sicut in sicut
 Nam sicut in sicut in sicut in sicut
 Nam sicut in sicut in sicut in sicut
 Nam sicut in sicut in sicut in sicut
 Nam sicut in sicut in sicut in sicut
 Nam sicut in sicut in sicut in sicut
 Nam sicut in sicut in sicut in sicut
 Nam sicut in sicut in sicut in sicut
 Nam sicut in sicut in sicut in sicut
 Nam sicut in sicut in sicut in sicut
 Nam sicut in sicut in sicut in sicut

Rukopis Trogirskog fragmenta djela Petronija Arbitra, porijeklom iz biblioteke Čipiko u Trogiru. Sada u Bibliothèque Nationale u Parizu

Valerije Ponte. Portret u Zavodu za zaštitu spomenika u Zadru

MEMORIE ISTORICHE
D I
TRAGVRIO

Ora detto

T R A V

Di Giouanni Lucio:

D E D I C A T E

All' Eminentissimo, e Reuerendissimo Signor

PIETRO BASADONNA

Cardinale della S. R. C.

NOTA

IN VENETIA, Presso Stefano Curti, M.DC.LXXIII.

CON LICENZA DE' SUPERIORI, E PRIVILEGIO.

STATUTA ET REFORMATIONES CIV: TRAGVRII.

D I C A T A

ILLVSTRISS. ET EXCELLENTISS. D. D.

ALOYSIO PISANI

Equiti, ac Senatori Praestantissimo,

*Olim apud Christianissimum Galliarum Regem
LYDOVICVM XIX, Ordinario,*

Nuper ad Magnae Britaniae Regionem, SERENISSIMAE
REIPUBLICAE VENETAE extra ordinem Legato.

VENETIIS, M D C C VIII.

Apud Hieronymum Albricium.

SVPERIORVM PERMISSV, AC PRIVILEGIO.